

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 243/2023
25.12.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Живановић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД Београд и АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.12.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године става првог изреке у делу у ком је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године у ставу другом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу трећем изреке, у ставу четвртом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу петом, шестом и осмом изреке и у ставу другом изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године у ставу првом изреке у делу којим је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године у ставу другом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу трећем изреке, у ставу четвртом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу петом, шестом и осмом изреке и у ставу другом изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године у ставу другом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу трећем изреке, у ставу четвртом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу петом, шестом и осмом изреке и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године, става првог изреке у делу у ком је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године у ставу другом и четвртом изреке у односу на туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године, става првог изреке у делу у ком је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године у ставу другом и четвртом изреке у односу на туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 6735/21 од 29.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда за поступање у овој парници. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се солидарно обавезу тужени да јој на име трошкова исхране у току рада, за период од 01.01.2015. године до 31.08.2015. године, исплате појединачно опредељене износе са законском затезном каматом како је изреком наведено. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да јој на име накнаде трошкова исхране у току рада, за период од 01.09.2015. године до 31.12.2017. године, исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом, како је изреком наведено. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се солидарно обавезу тужени да јој на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, за период од 01.01.2015. године до 31.08.2015. године, исплате појединачно опредељене износе са законском затезном каматом, како је изреком наведено. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да јој на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.09.2015. године до 31.12.2017. године, исплати појединачно опредељене износе са законском затезном каматом како је изреком наведено. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев туженог „Железнице Србије“ АД Београд да тужиља накнади трошкове поступка. Ставом осмим изреке, обавезана је тужиља да туженом „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.950,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2887/22 од 23.09.2022. године, одбио као неосновану, жалбу тужиле и потврдио првостепену пресуду у ставу другом, трећем, четвртом, петом, шестом и осмом изреке, и одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, ... 10/23), ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права

(посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда, у односу на другостепену пресуду у делу у ком је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу трећем изреке, у ставу четвртом изреке у односу на туженог „Железнице Србије“ АД Београд, у ставу петом, шестом и осмом изреке испуњени су услови прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, јер је потребно уједначавање судске праксе у погледу права запослених код тужених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у горе наведеном делу, применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу код туженог „Железнице Србије“ АД Београд до септембра 2015. године на радном месту ..., када је закључила анекс уговора о раду 28.08.2015. године са туженим „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд. Овим Анексом тужилци је утврђена зарада као производ вредности једног радног часа од 66,46 динара. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске области од 26.01.2022. године, произлази да би тужилци, за период од 01.01.2015. године до 31.10.2017. године, у складу са одредбама члана 171. и члана 157. Колективног уговора туженог припала накнада за топли оброк у нето износу од 369.297,42 динара и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у нето износу од 138.120,44 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиле одбили, јер су закључили да тужени, у утуженом периоду, у складу са општим актом су кроз вредност радног часа за обрачун зараде тужилци, обрачунавали и исплаћивали предметне накнаде, а да њихов пропуст да у обрачуну зараде искажу податке по овим основама не води закључку да предметне накнаде тужилци нису исплаћене. По мишљењу нижестепених судова, тужилци не припада право на исплату предметних накнада пошто ни у посебним ни у општим актима не постоји основ за остварење тог њеног права, јер нема одговарајућег колективног уговора на основу ког би она то право могла да оствари.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Према одредби члана

105. став 3. истог закона, под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим накнаде трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тачке 1.-4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. тог закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. На основу одредбе члана 121. став 1. истог закона, послодавац је дужан да запосленом, приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде, достави обрачун.

Колективним уговором за "Железнице Србије" а.д. ("Службени гласник РС", бр. 4 од 24.03.2015. године) предвиђено је да одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених, се примењују од 01.02.2015. године. По члану 57. тог Колективног уговора, у вредност једног радног часа укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

По оцени Врховног суда, конкретизација права из наведене одредбе Колективног уговора (из 2015. године) није извршена, јер се из овако утврђене вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, пошто она није одређена у номиналном износу, ни анексом, а ни у обрачунским листама за исплату зараде тужили. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и стручну спрему. Због тога се не може прихватити становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, не би била иста за све запослене, већ би била условљена висином коефицијента за конкретно радно место и у директној сразмери са тим коефицијентом, па не би била иста за све запослене, што није правилно.

На основу изложеног, нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису ценили правилност обрачуна и висину тражене накнаде тужиле за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, дат у налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено, и због чега нема услова за преиначење нижестепених пресуда.

У поновном поступку, потребно је да првостепени суд чињенично стање потпуно и правилно утврди, поступајући по примедбама из овог решења, како би имао могућност да, правилном применом материјалног права донесе правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од његовог исхода, у смислу одредбе члана 163. став 4. ЗПП.

У односу на ревизију тужиле изјављену против другостепене пресуде става првог изреке у делу у ком је одбијена, као неоснована жалба тужиле и потврђена

првостепена пресуда у ставу другом и четвртом изреке у односу на туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, по оцени Врховног суда, нису испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, за одлучивање о посебној ревизији тужиле, јер побијана одлука, у том делу, не одступа од постојеће судске праксе о непостојању обавезе туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“ Београд.

Наиме, правноснажна пресуда, у побијаном делу (накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од јануара 2015. године до августа 2015. године) у складу је са становиштем Врховног суда, по коме не постоји одговорност туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД, као друштва стицаоца насталог статусном променом предвиђеном чланом 489. став 1. тачка 1. и став 2. Закона о привредним друштвима (издвајање уз оснивање) за обавезе настале пре статусне промене туженог АД "Железнице Србије" Београд (друштва преносиоца). Између друштва преносиоца и друштва стицалаца, између осталог и туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД дана 24.06.2016. године закључен је Протокол којим су његови потписници прихватили информацију о спроведеном поступку статусне промене друштва преносиоца и отварању почетних стања у пословним књигама ноформираних друштава и којима су у биланс туженог друштва преносиоца, поред осталог, пренета "резервисања" за судске спорове, односно спорове који су у току да спорно новчано потраживање настало пре статусне промене привредног друштва "Железнице Србије" АД остаје обавеза тог друштва, а солидарна обавеза туженог друштва стицаоца не постоји у смислу члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, јер нема разлике у вредности имовине која му је пренета и обавеза која је преузео.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије у наведеном делу у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 441. ЗПП, прописано је да је ревизија увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужбени захтев не односи на новчано потраживање када се примењује општи режим допуштености овог правног лека према вредности предмета спора, на основу одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради исплате тужиле је поднела 04.10.2021. године, а вредност побијаног дела потраживања не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке

Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд, применом члана 403. став 3. ЗПП, утврдио да ревизија тужиле у овом делу није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**